

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa sugas aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1188
Suga:	<i>Bombina bombina</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0502900
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Islīce
Eksperts(i):	Andris Čeirāns
Darbs pabeigts:	18.02.2022.
Vispārīgas piezīmes:	Neliela izmēra abinieks, kas pastāvīgi uzturas ūdenstilpēs, sauszemes biotopos ziemo. Latvijā atrodas uz sugas kopējā areāla Z robežas, sastopams tikai Latvijas D daļā. Sugas izplatībai limitējošs ir klimatiskais faktors, bet populācijas lielumam – piemērotu ūdenstilpju klātbūtne (Čeirāns u. c., 2020).

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	20 ir minimālais populācijas lieluma novērtējums, kas veikts A. Čeirāna eksperta atzinumā LVAF finansēta biotopu atjaunošanas projektā “Sarkanvēdera ugunskrupja degradēto biotopu atjaunošana dabas liegumā “Islīce”” (Nr. 1-08/101/2020) 2021. gadā (Čeirāns, 2020). Šī ir jaunākā informācija par populācijas lielumu Islīcē. Vismaz vēl 6 pieaugušu īpatņu liela populācijas (nav ņemta vērā šajā novērtējumā) konstatēta dabas lieguma tiešā tuvumā. Minimālais novērtējums izmantots tādēļ, ka tā ir galvenā metrika bezastaino abinieku monitoringā un ĪADT izpētēs (Čeirāns u. c., 2020); populāciju maksimālā lieluma novērtējumi nav robusti.
Unit_CV	i – īpatņi; tikai pieaugušie, vairotiespējīgie īpatņi, jo populāciju lieluma novērtējumos izmantotas vokalizējošu īpatņu uzskaišu ekstrapolācijas.
Habitat	Cits: suga nav saistīta ar Biotopu direktīvas I pielikuma biotopiem, pamata dzīvesvietas ir nelielas stāvošas ūdenstilpes ar platību <0,5 ha, kurās vairojas 90–95 % no visas populācijas (Čeirāns u. c., 2020). Izmanto arī meliorācijas grāvjus, periodiski applūstošus reljefa pazeminājumus, mitraines, migrē, ziemo un dažreiz barojas tuvumā esošajās sauszemes dzīvotnēs
Annex I	na
Annex I_area_USE	na
Other_area_USE	2 ha – dabas lieguma kopējā platība. Precīzu dzīvotnes platību nav iespējams aprēķināt, jo nav zināma migrācijas koridoru, periodisku uzturēšanās vietu un sauszemes ziemošanas vietu platība. Dzīvesvietas var mainīties atkarībā no konkrētā gada klimatiskajiem apstākļiem. Vairošanās konstatēta 2 dīķos.
OK_DEN	Jā, blīvums ir pietiekams; neskatoties uz augsto blīvumu laukuma vienībā, skaits gan pašlaik ir nedaudz zemāks par optimālo ar labām izredzēm sasniegt optimumu tuvākajā nākotnē (skat. zemāk). Minimālo populācijas lielumu Islīcē raksturo sekojoši rādītāji: i) sugas minimālais blīvums 10,0 pieauguši īpatņi/ha; ii) apdzīvoto nelielo ūdenstilpņu (<0,5 ha) īpatsvars 0,50; iii) populācijas vidējais minimālais lielums 10,0 pieauguši īpatņi uz ūdenstilpi. Vidējais populācijas lielums ūdenstilpē pašlaik ir zemāks nekā references vērtība, tomēr tas balstās uz datiem, kas veikti ļoti nesen pēc dzīvotņu uzlabošanas darbiem, un varētu būt saistīts ar īpatņiem, kas atnākuši uz uzlaboto dzīvotni no dzīvesvietām ārpus dabas lieguma.

Lauks	Paskaidrojums
	Gaidāms, ka turpmāko 3–4 gadu laikā īpatņu skaits atjaunotajos biotopos varētu pieaugt līdz references vērtībai.
OPT_DEN	References populācija ir Latvijas labākā populācija, kas novērota abinieku monitoringa Demenes parauglaukumā (Čeirāns u. c., 2018). Šeit 2016.–2018. gada pētījumā 5 x 5 km parauglaukumā populāciju raksturoja sekojoši rādītāji: i) sugas minimālais blīvums 0,15 pieauguši īpatņi/ha (pie nelielo ūdenstilpju blīvuma 0,06 gab./ha), ii) apdzīvoto nelielo ūdenstilpņu (<0,5 ha) īpatsvars 0,32; iii) populācijas vidējais minimālais lielums 16,6 pieauguši īpatņi uz ūdenstilpi. Tādējādi par optimālo blīvumu uzskatāms 0,15 pieauguši īpatņi/ha.
OK_NEW	Nē. Pēc 2021. gadā veiktās biotopu uzlabošanas jau pirmajā gadā pēc pasākumiem Īslīcē konstatēti 7 vokalizējoši tēviņi, kas atbilst 2005. gadā novērotajam skaitam (Pupina, Pupins, 2008). Šī novērtējuma sastādīšanas laikā jaunu dzīvotņu radīšanas iespējas liegumā ir izsmeltas.
AREA_NEW	na
IND_NEW	na
OK_INT	na
IND_INT	na
Papildus nosacījumi	Tagad pēc dzīvotņu atjaunošanas formāli viss šķiet kārtībā, lai gan ir skaidrs, ka šāda lieluma populācija nav ilgtspējīga bez ārpus lieguma mītošajām populācijām. Nepieciešama dabas liegumā esošo dīķu uzturēšana, un jāpievērš liela uzmanība arī situācijai ārpus Īslīces dabas lieguma, arī ārpus ĪADT robežām veicot sarkanvēdera ugunskrupja dzīvesvietu uzlabošanu.

Literatūra un informācijas avoti

Čeirāns A., Pupinš M., Pupina A. 2018. Abinieku un rāpuļu fona monitorings un monitorings Natura 2000 teritorijās (2016.–2018. gadam). Gala atskaite saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes iepirkuma līgumu Nr. 7.7/77/2016-P. 81 lpp.

Čeirāns A. 2020. Eksperta atzinums par biotopu uzlabošanas pasākumu efektivitāti dabas liegumā „Īslīce”. Izstrādāts L VAF finansēta projekta „Sarkanvēdera ugunskrupja degradēto biotopu atjaunošana dabas liegumā “Īslīce”” (projekta reģistrācijas Nr. 1-08/101/2020) darba uzdevuma Nr. 4 ietvaros, 2021. gada jūnijs (nepublicēts).

Čeirāns A., Pupina A., Pupins M. 2020. A new method for the estimation of minimum adult frog density from a large-scale audial survey. Scientific Reports 10: 8627.

Pupina A., Pupins M. 2008. The new data on distribution, biotopes and situation of populations of *Bombina bombina* in the south-east part of Latvia. Acta Biologica Universitatis Daugavpiliensis 8(1): 67–73.